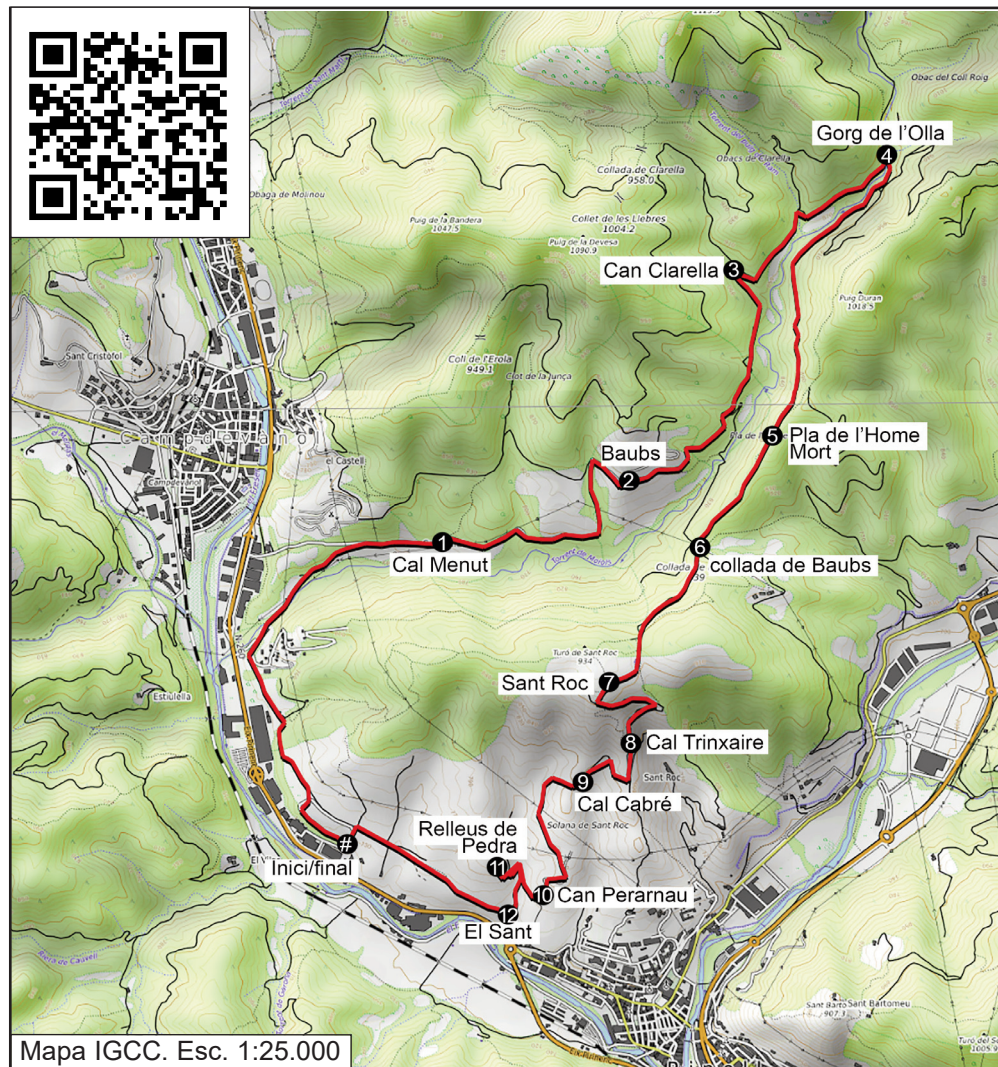

NATURTRESC

Ripoll - gorg de l'Olla - Ripoll
RIPOLLÈS

01-03-2026

Ripoll

És la capital de la comarca del Ripollès,

El seu topònim llatí Rivipollensis ja apareix, de forma adjectival, testimoniats en textos del segle x. Sobre l'origen del nom de la població s'apunten diverses hipòtesis: una, que faria derivar aquest terme de la combinació del substantiu *rivus* (en llatí, 'rierol') i de l'adjectiu *pollens* ('fort', 'poderós', 'puixant'); i una altra, que apunta que el terme llatí *Rivipollensis* significaria 'riu de pollancre', amb la qual cosa derivaria d'un llatí *Rivus populorum*.

Els primers testimonis de presència humana a Ripoll daten de l'edat del bronze (1500- 600 aC). Un petit nucli humà de població vivia a prop dels rius Ter i Freser i a les muntanyes que donen personalitat a aquest indret

Amb la reconquesta del territori entre la Cerdanya i el Barcelonès feta pel comte Guifré el Pelós (840-897) es va començar la repoblació de la zona a partir de l'any 879, utilitzant com a element d'atracció dos cenobis: Santa Maria de Ripoll i monestir de Sant Joan de les Abadesses (887).

Santa Maria de Ripoll

El monestir va ser objecte de diverses obres destinades a millorar la seva capacitat; entre les quals destaquen la del 888 (consagració d'una nova església i donació del fill de Guifré, Rudolf, com a monjo), i les de 935, 970 i la del 1032, any en què el cap de la comunitat monàstica era l'abat Oliba. Especialment important és l'obra realitzada sota l'abat d'Arnulf (abadiat 948-970), qui va començar una nova església de cinc naus, un claustre i que va construir una muralla que tancava el monestir i un canal que agafava aigua del riu Freser i la portava fins a Ripoll. Aquestes obres estaven estretament lligades a un augment del poder polític, eco-

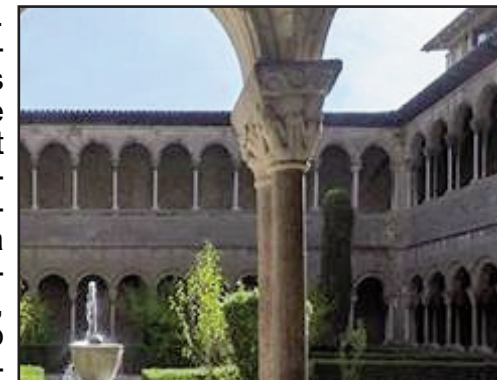
nòmic i jurisdiccional del cenobi sobre el territori català. A redós d'aquest monestir va començar-se a formar una comunitat de servents que configuraren progressivament un poble en la intersecció dels dos rius.

La desamortització propugnada pel ministre Mendizábal suposà que els béns monàstics passessin a mans de l'Estat, que l'abat i els monjos abandonessin el monestir i marxessin de Ripoll, i que el recinte monàstic fos saquejat i incendiat. Això passava l'any 1835, però per als ripollesos el moment més dolent no arribà fins al maig de 1839, quan el comandant carlí Charles d'Espagnac atacà la població. Després de durs combats, el 27 de maig els carlins ocuparen la població i, no prou satisfets amb la victòria, incendiarren i aterrarren cases, ponts i altres construccions.

L'aprofitament de les aigües dels rius Ter i Freser, a la segona meitat del segle XIX, comportà l'establiment de nombroses fàbriques que es van beneficiar de les millores urbanístiques que experimentà la vila en aquell període, aquests canvis suposaren un augment de població, que passà a viure a la perifèria, en especial a les zones properes a la via fèrria i a les carreteres que conduïen a altres poblacions.

És en aquest moment de creixement econòmic que s'ha de situar la restauració de l'església del monestir de Santa Maria, gràcies a l'interès del bisbe de Vic, Dr. Josep Morgades, i de famílies ripolleses compromeses amb la cultura. Si bé durant la segona meitat de segle XIX se succeïren diverses obres, el 1886 s'inicià la reconstrucció pròpiament dita, que no finalitzà fins al 1893.

Ripoll fou una vila destacada en la **manufactura del ferro** i de les armes de foc. Ja al segle XVI es fabricaven a Ripoll armes amb pany de roda, de gran qualitat. D'aquest segle hi ha documentada a Ripoll una important indústria armera centrada en la producció de pedrenyals, armes curtes amb panys de roda o per-

cussió. A principis del segle XVII l'expansió de fargues en l'entorn pirinenc va accelerar la producció ripollesa. El menar ripollès era suficient per alimentar la incipient indústria del moment. Els canons de les armes fabricades a Ripoll eren especialment valorats ja des de finals del segle XVI, per l'acer de gran qualitat i per la seva manera de fabricar, que els feia molt més resistents i difícils de rebentar. A la vila es fabricà especialment, el Pany de miquelet, que va suposar una autèntica evolució tècnica en l'automatització del tret. Hi ha documentats prototipus de panys de pedra foguera, a la miquelet, a finals del segle XVI.

Relleus de pedra a can Quer

A una clariana amb una gran roca calcària que sobresurt una mica de flor de terra.

La roca, d'uns 30 m. de llargada, cal resseguir-la per l'esquerra fins la part superior i allà veurem ajagudes, una formació curiosa que semblen, amb una mica d'imaginació, les 2 figures, la girafa i la serp.

FITXA TÈCNICA

Sortida i arribada de Barcelona: Xamfrà dels carrers Consell de Cent i Lepant. (Metro L2 Monumental, a 100 metres i L5 Sagrada Família, a 300 metres).

Hora de sortida: 7:00 h

Menjars: Esmorzar en àrea de servei o similar i dinar al final de la caminada.

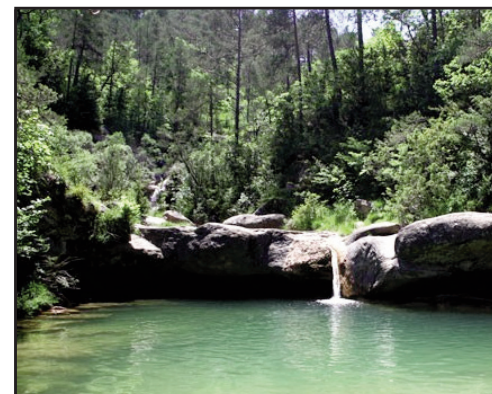
Longitud: 12,025 km aprox.

Durada: 4.00 h. aprox.

Desnivell acumulat: de pujada: 250 m de baixada: 250 m.

Itinerari de muntanya: Ripoll (polígon Industrial la Paperera) (#), Cal Menut (1), Baubs (2), can Clarella (3), gorg de l'Olla (4), pla de l'Home Mort (5), collada de Baubs (6), Sant Roc (7), cal Trinxaire (8), Cal Cabré (9), can Perarnau (10), relleus de pedra a can Quer (11), casa Nova del Sant (12), el Sant i Ripoll (polígon Industrial) (#)

Tel. d'incidències: 616 672 173

Recorregut a peu

Sortirem del carrer de la Paperera i al final d'uns edificis anirem a la dreta per accedir a una pista i la seguirem a l'esquerra, més endavant deixarem a la dreta el tanatori del Ripollès i seguirem per la pista que ens portarà a Cal Menut, seguirem pel camí anomenat de Casadessús, més endavant deixarem aquest camí a l'es-

querra que va a Baubs i Casadessús i anirem a la dreta pel denominat camí de Clarella; deixarem una pista a la dreta que va a la collada de Baubs, més endavant deixarem una altra pista a la dreta i arribarem a Clarella, que la deixarem a l'esquerra, més endavant deixarem una pista a l'esquerra i després de deixar una altra pista a l'esquerra la pista fa un gir a la dreta i creuarem el torrent de Muiols; la pista continua en direcció sud i aviat deixem la pista per seguir un camí per dins el bosc que, més endavant ens portarà al Pla de l'Home Mort, continuarem per la carena i arribarem a la collada de Baus, on creuarem una pista i continuarem la baixada tot deixant dues pistes a la dreta; abans d'arribar a la masia de Sant Roc anirem a l'esquerra fins a l'ermita de Sant Roca, amb una magnífica perspectiva sobre Ripoll, continuarem pel camí que ens portarà a la pista provinent de la masia i la seguirem a l'esquerra, en baixada; més endavant deixarem una pista a l'esquerra i arribarem a Cal Trinxeraire que ens quedarà a l'esquerra, continuarem la baixada cap a Cal Cabré, deixarem una pista a l'esquerra i arribarem a can Perarnau, on prendrem una pista a la dreta fins a una bifurcació on tindrem ocasió de pujar a visitar els relleus de pedra a can Quer i tornarem a la pista, la seguirem a la dreta i ens portarà a El Sant, deixarem la font i la casa a l'esquerra i seguirem a la dreta pel denominat camí Ral de Ripoll a Cerdanya, que després de deixar pistes als dos costats en permetrà retornar al punt d'inici de l'excursió.

PROPERES SORTIDES:

Dia 12 d'abril: Castell de Montesquiu i Santa Maria de Besora

Dia 31 de maig: Pedró dels Quatre Batlles

INFO- NATURTRESC: Tel. 616 672 173 (dilluns de 17 a 21 h)

asenexba@euro-senders.com

www.euro-senders.com/naturtresc.